

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:
Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
Dr. SÁNDORY MIHÁLY
Kiadó lapfőigazgató:
MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2—3-ig.
Telefon: 14.

Megalakult az Erdélyi Magyar Földhitelintézet.

A mustármag, melyet elvetettünk, kezd terebélyes fává növekedni. Még csak embrióban van, azonban meg van minden biztatás ahhoz, hogy élet-erős fává fog fejlődni.

Jóleső öntudattal lehet megállapítanunk, hogy még mielőtt az Erdélyi Magyar Földhitelintézet gondolata Erdély közgazdasági és pénzügyi életének vezetőinél kialakult volna, Csikvármegye volt az, aki a múlt év őszi közbirtokossági kongresszusán határozott hangon mondotta ki, hogy Csikvármegye székelységének anyagi megmentését csakis egy altruista jellegű pénzügyi intézet viheti keresztül, hívják azt bármilyen néven, s mindjárt meg is jelölte azt az anyagi bázist a csiki közbirtokosságokban, amelyre az egész építmény felemelhető.

Azóta sohasem szüntünk meg az eszmét propagálni, elkövettünk mindent, hogy az eszme testet öltson.

Meg kellett birkóznunk lekicsinylésekkel, pesszimizmussal, hanyagsággal és nemtörődőséggel, sőt titkos aknamunkával is, amely megnyilatkozások, nem mondjuk, hogy igen sokszor nem vették el kedvünket a további propagandától, azonban mégis nem engedett elcsüggednünk az eszme szépsége s székely fajunk közgazdaságának megmentési célja.

Tisztában vagyunk vele, hogy szerény szavunk nem hallatszott vármegyénk határain tulra, sőt ezen belül is nem mindenütt fogadták azokat olyan megértő lélekkel, mint ahogyan vártuk volna, azonban Erdély egész közvéleménye is megmozdult a különböző érdekképviseletek közgyűlésein egy segítő kéz kinyújtása végett, mely, ha nem is születhetett meg egy egyetemes altruista bank intézményében, de a közvélemény sulya és nyomása alatt mégis tápot adott az Erdélyi Magyar Földhitelintézet létesüléséhez.

Nem egy új bankot akart létesíteni ezzel a közvélemény, hanem egy olyan intézményt, amely ki tudja kapcsolni a tőkés profit éhségét, amely az önhibájukon kívül bajajutottaknak megértéssel és mentési célzattal segítségére tud és akar sietni; amelynek vezetői tisztában vannak azzal, hogy minden egyes székely-magyar gazda tönkremenésével összmagyarságunk ereje csappan.

De ugyanakkor, mikor örömeinknek adunk kifejezést afelett, hogy az Erdélyi Magyar Földhitelintézet megalakult, le kell szögeznünk egyet-mást, s ezek között elsőnek azt, hogy a máj. 1-i közgyűlésig nem volt keresztülvihető az egész szükséges huszmilliónak a lejegyzése oly értelemben, hogy

kicsinyek és nagyok tisztában lévén a cél fontosságával, minden tőlük telhető energiával siettek volna obulusaikat a cél érdekében sorompóba állítani. Most csak tizenhárom és félmilliónak a lejegyzése sikerült az egyesek és közületek részéről, míg a fennmaradó összeget az alapítók szindikátusának kellett lejegyeznie.

Anyagi eszközök hiánya-e, vagy a bizalmatlanság, vagy talán érdekek összeütközése volt-e ennek oka, nem tudjuk; úgy gondoljuk azonban, hogy ha ez volt is az oka ennek, most már meg kell szünnie; mindenkinek most már össze kell fognia egy merész egyetakarásban, nehogy halottá váljék az eszme még azelőtt, mielőtt megszületett volna.

A kérő és segítségre kinyújtott kezek már most azt bizonyítják, hogy elérkezett a tizenkettedik óra a segítségre. Ezek az apró kis kezek hajlandók lettek volna már ezelőtt is csekély anyagi erejükhöz mérten résztvenni az alaptőke lejegyzésében, azonban nem adatott nekik mód ehhez. Most már, hogy a keret létrejött, be kell sáncaiba vennie ezeket az apró egzisztenciákat is, mert — ismételjük — nem eggyel több bankra van szüksége Erdély magyarságának, sem egy mámmuth bankra, mely telhetetlen molochként fel kell, hogy emésszen mindent és mindenkit; nincs szükségünk, sőt irtózunk még annak a gondolatától is, hogy az egész Erdélyi Magyar Földhitelintézet bankok érdekszövetsége vagy kartellje legyen, hogy csak a firma változzék, de egyébként maradjon minden a régiben.

Hogy az Erdélyi Magyar Földhitelintézet mindenben az ő intencióinak meg fog felelni, arra egyedüli garancia csakis az igazgatósági tagok személye lehet.

Egyetlen egy igazgatósági személy ellen nem lehet kifogásunk, mindannyian közéletünk ismert vezető egyénei; azonban mégis van egy észrevételünk és pedig az, hogy úgy az igazgatóságban, mint a felügyelőbizottságban nem találunk egyetlen egy kiscigadát sem, már pedig Erdély magyarságának nagy többsége kiscigazda.

Az Erdélyi Magyar Földhitelintézetnek szelleme szerint pedig elsősorban a kiscigadák megmentése és felemelése a célja, akkor pedig, mikor egy ilyen intézet vezetőségében nem foglalnak helyet a kiscigadák, az a látszat kap lábra, hogy az intézet csak bizonyos kategóriák védelmére vagy érdekeinek biztosítására alakult.

Minket, csikiakat, hol először vetődött fel a csiki altruista bank eszméje, legelső sorban az érdekel, hogy vajjon egy kolozsvári központi alapítás ki tudná-e elégíteni a mi jogos igényeinket vagy sem.

Erre pedig válaszuk csak az lehet, hogy mindaddig, míg nem ismerjük az intézet alapszabályait és egész szervezetét; míg nem látjuk biztosítottak a beigért külföldi kölcsön bejövételét, — a mi igényeinket az Erdélyi Magyar Földhitelintézet ki nem elégítheti.

A csiki közbirtokosságok, melyek eddig mintegy tiz-tizenkétmillió lejt jegyeztek egy csiki altruista bank alapítására, jogosan elvárhatják, hogy ezen sulyuknál fogva, hogyha már igényeik biztosítását egy távol központi alakulatban kielégítve látják, — ezen intézet vezetőségében helyet foglaljanak akkor, mikor az eddig megszavazott hozzájárulásukat idők folyamán meg hatványozhatják.

Most is ismételjük, amit már annyit hangoztattunk, hogy Csikvármegye önálló gazdasági- és pénzügyi életének kialakulását csakis egy önálló, független csiki alakulás biztosíthatja.

Miután azonban az még a jövő zenéje, az Erdélyi Magyar Földhitelintézet pedig Kolozsvár székhellyel megalakult, minden vágyó és reménykedő tekintetünk most csak feléje fordulhat és őszintén kívánjuk, hogy mindannyiunk várakozásának százzalékbán feleljen meg.

Gyökeres revízió alá kell venni a forgalmi adótörvényt.

A forgalmi adó sok keserűséget okozó kérdése ma megint izgalomban tartja az ország ipari köreit, kisiparosokat és gyáriparosokat egyaránt. Már az a tény, hogy az új forgalmi adótörvény már január elsején életbe lépett, de a forgalmi adóalap kiszámításához szolgáló egyégtarifák csak most jelent meg, rengeteg félreértésre és kellemetlenségre adott alkalmat. Most megjelent a forgalmi adó alá eső cikkek hivatalos középértékét megállapító tarifa és az egész iparosság joggal zudult fel ellene.

Az új tarifa ugyanis igen sok szakmánál érthetetlen emeléseket hozott és ott is, ahol valamely áru középértékét az előzőhöz viszonyítva csökkentette, ez a csökkentés még mindig olyan jelentéktelen, hogy az új középértékek is messze meghaladják azt a reális árat, amelyet az illető cikkért bárhol a világon el lehet érni.

Értesülésünk szerint több gyáriparos bíróság előtt akarja megtámadni a kormány által megállapított középértékeket, amelyek a valóságban a maximális értékeket is meghaladják. Ez a sérelem különösen a nem nyilvános elszámolásra kötelezett ipari cégeket, tehát a kis és középüzemeket sújtja, amelyek a középártarifák alapján kötelesek a forgalmi adót fizetni.

A részvénytársasági alapon működő iparvállalatok még jobban kifakadnak az új forgalmi adórendszer ellen, amely szerint ezek a cégek a bruttó számlaérték után fizetik a forgalmi adót, vagyis beleszámítva a szállítási költségeket, a csomagolást és a gyakran 30—40 százalékos rabattokat, vagyis olyan összegekért

is kell fizetniök forgalmi adót, amelyeket nem vételeznek be. Azt is sérelmezik, hogy a forgalmi adókönyvekbe be kell vezetni a kihitelezett árúért kapott váltókat is, holott ma gyakran előfordul, hogy az ilyen áruváltókat nem tudják leszámítani, sőt az adós fizetésektelenesége esetén semmit sem kapnak az árújukért, viszont a forgalmi adót mégis meg kell fizetni utána.

Külön sérelem azután, hogy a forgalmi adó alá eső bevételek nyilvántartására és ellenőrzésére szolgáló speciális regiszterek vezetését a kormány most annyira komplikálta, hogy azt különösen a részvénytársaságoknál és szövetkezeteknél, ahol a számlák minden tételét külön be kell vezetni, az érdekelt vállalatok nem is tudják elvégezni. Hiába alkalmaznának erre a célra külön személyzetet, az ilyen apró részletességgel kötelező bevezetésnél elkerülhetetlenek a kisebb nagyobb tévedések és akkor ismét tág tere nyílik majd a különböző vegzaturáknak. Ebben a kérdésben a gyáripari érdekeltségek interveniáltak a pénzügyminiszternél, hogy hagyja érvényben az eddigi rendszert, mert ha valaki ki akarja játszani a kincstárt, azt az új rendszernél is megteheti, viszont a komoly vállalatoknak csak fölösleges munkát, idővesztést, költséget és kellemetlenséget jelent.

A miniszter kijelentette, hogy hajlandó az eljárást egyszerűsíteni, de csak az új törvény alapján, a régi rendszer fenntartásáról azonban szó sem lehet.

Erre az UGIR több tervezetet dolgozott ki, amelyről azonban a most megtartott központi igazgatósági ülés megállapította, hogy nem jelentenének olyan megkönnyebbitést, amelyet a gyáripar önként elfogadhat és ezért úgy döntött, hogy a kormánytól kérni fogja az egész törvény módosítását, mert az ellenőrzés amúgy sem speciálregiszterek alapján történik, hanem átnézik az összes üzleti könyveket, azokban pedig benne vannak a számlaszerinti összes tételek, úgy, hogy ezekről még külön speciálregisztert vezetni teljesen fölösleges. „E. I.“

Férfi pénztárcák

nagy választékban
kaphatók

a Sándory könyvkereskedésben.

A felperes.

„Perel a bölcs, a fejsze vág,
Mégsem fordul fel a világ.“

Bodó János másodbíró: Ide-oda huszonöt esztendeje, hogy a községet, mint másodbíró, szolgálom. A kisebb polgári peres ügyeket és a nagyobb polgári peres ügyekben a kézbesítést én végzem.

Huszonöt év alatt nemzetes Dónáth Tamás uramnak annyi végzést kézbesítettem, hogyha takarmánynak át lehetne változtatni, két tehenet ki lehetne belőle egy télen tartani.

Én nem tudom, hogy mi van a nemzetes urral. Békeséges, csendes ember. Nem haragos, nem veszekedő, nem durváskodó és mégis lépten-nyomon a bíróságnál mindig peres ügye van.

Azt mondják, hogy a régi urbéres világból, még a nagyapjától egy rakás rendezetlen birtokügye maradt volna és azért van annyi peres ügye.

Béres János öreg esküdt: Én a boldogult nagyapámtól hallottam, hogy nemesak az urbéres birtokügyekkel van neki baja, hanem az apja testvérei is örökösen holmi apróságokért lépten-nyomon perelik.

Az egész perlekedésnek a nemzetes ur édesatyja az oka, mert olyan kapzsi ember volt, hogy a zsellér birtokok kiosztásánál különféle és jóformán nem létező követeléseire mindenütt egy pár négyzetöllel megrövidítette a volt és birtokához tartozó zsellérséget, pedig azok voltak úgy harminc felé.

Az édesatyja testvérei négyen voltak és mint legnagyobb, kisebb testvéreit az osztokodásnál valami nem létező címen szintén meg-

Felhívás!

A Róm. Kath. Népszövetség gyergyószentmiklósi tagozata a f. hó 4-ére hirdetett s közbejött akadályok miatt elmaradt évi rendes közgyűlését f. hó 11-én délután 4 órai kezdettel fogja megtartani a Laurentzi szálló nagytermében műsorral egybekötve. A műsornak kiemelkedő pontjai lesznek: Sándor Imre csikszeredai főgimnáziumi tanár, a Népszövetség új igazgatójának előadása és Málnássy Antal ur éneke.

A vezetőség ezúton is kéri úgy a híveket, mint az összes hitbuzgalmi egyesületeket a gyűlésen való megjelenésre.

Katholikusok! Ha van bennetek öntudat, érdeklődés az Egyház s a vallásokat ügyei iránt, úgy ne mulasszátok el megjelenni e gyűlésen!

Orbán Balázs emléke s a Székelyföld leírásának új kiadása.

Az orbánbalázi centennáriumos év s az ennek nyomán megindult ünneplések Orbán Balázs tisztelőinek egy régen érzett vágyát fakasztották felszínre.

Ez a vágy nem más, mint az orbánbalázi gondolat folytatása, vagyis a Székelyföld leírásának új kiadása, azonban ezt a már régen lappangó gondolatot, vágyat mindig elfelejtette a szerencsétlen politikai és gazdasági helyzetünkre való tekintetünk.

Orbán Balázs emlékezésének hódolni legmegfelelőbb mindenestre az eredeti munka változatlan kiadása volna a legmegfelelőbb, azonban jelenlegi szerény viszonyaink nem engedik meg az emlékezésnek ezt a módját akkor, mikor Orbán Balázs szellemének megfelelően a Székelyföld leírását egy javított és bővített kiadásban kellene a nagyközönség rendelkezésére bocsátani.

A Székelyföld leírásának új kiadása nem kis feladat.

Ezt tudja Bányay János hírneves székely geologus is, Orbán Balázs egyik legnagyobb tisztelője, ki körlevélben érdekes módját ismerteti ennek az új kiadásnak.

Az új kiadású Székelyföld leírása lexikonszerű lenne, melyben helyet foglalnának nemcsak az illető helységek, községek nevei is, hanem jelenlegi minden intézménye, vállalatai, nevesebb családjai és azok történetének rövid leírásával.

Ez a lexikonszerű új kiadás akkora adat-

rövidítette. Nemzetes Dónáth Tamás ur igen szép vagyont örökölt, de ráadásul és nyügnek kapott egy rakás peres ügyet is, melyek, tekintve a mostani lassu menetű perlekedéseket, talán a világ végéig is elhúzódhatnak.

Bodó János másodbíró: Az a baj minde nek felett, hogy nemzetes Dónáth uram nagyon engedékeny ember. Minden perlekedő felével tisztességesen kiegyezik és mégis peres ügyei nem fogynak, hanem gombamódra szaporodnak.

Eléggé vagyonos ember. Annyi vagyona van, hogyha élete végéig perlekedik is, sem ő, sem a családja nem lesz szegény, de mégis bosszantó dolog az ilyen semmisségekkel való vesződés. Más ember ügyvédet fogadna és egyszerűs mindenkorra végezne az ilyen haszontalan apró peres ügyekkel.

Jegyző, a hivatalos levelek felbontása közben: Bíró uram! Szaladjon ide, az Istenért és lásson csodát!

— Mi az, mi az, jegyző ur?

— Nemzetes Dónáth Tamás uram, mint felperes van megidézve a bírósághoz.

— Az teljesen lehetetlen, jegyző ur! Aki nek én huszonöt év óta nap-nap után, mint alperesnek, kézbesitem a végzéseket, abból felperes soha nem lehet! Teljesen lehetetlen, hogy a bíróság is nemzetes Dónáth Tamás uramat, mint felperest kezelje, mert nemzetes uram, már mint megszokásból is, csak mint alperes szerepelhet.

Jegyző: Már ez teljesen így van, bíró uram! Tessék megnézni a végzést és a vétivet. Itt meg van a fehéren a fekete, hogy nemzetes Dónáth uram, mint felperes van megidézve.

halmazt foglalna magában, amelyet egy ember összehordani nem képes.

Ezért Bányay János új módját találta ki ezen kérdés helyes megoldásának, és pedig a kalákás rendszert.

Ez a kalákás rendszer pedig nem más, mint Orbán Balázs tisztelőinek felajánlkozása ezen munka bizonyos részének elvégzésére. Bányay János szerint is lehetetlen, hogy ne adjon minden községben 2—3 ember, ki ne szívesen vállalkoznék egy-egy kisebb-nagyobb rész elvégzésére.

Bányay János körlevelében részletesen foglalkozik a mű kiadásának technikai keresztülvitelével is, azonban lapunk szűk terjedelme nem engedi meg ennek részletes leírását.

Bányay János tervezete mindenképpen eredeti és alkalmas arra, hogy a szép idea meg is valósulhasson, most csupán a kalákásoknak kell jelentkezniök, kik a szép feladatot helyenkint vállalnák.

Bizonyára vannak még járásunkban olyanok, akiknek Bányay János megküldötte tervezetét, s mi lapunk hasábjain mindig szívesen bocsátunk teret azok részére, akik a kérdéshez hozzá akarnak szólni.

Orbán Balázs a székely nép lelkes gyermeke és rajongója volt; aki pedig az ő nyomdokába lépik és egyúttal az ő és az ő gondolatainak rajongója, az egyúttal székely fajának a dicsőségén is fáradozik.

Lépjen be mindenki az Orbán Balázs kalákásai közé, hogy létrejöhessen a Székelyföld leírásának új kiadása.

HIREK.

— Megalakult az Erdélyi Magyar Földhitelintézet. F. hó 1-én tartotta alakuló közgyűlését az Erdélyi Magyar Földhitelintézet, miután a törvény szerint szükséges 20 millió lej alaptőke lejegyzése biztosított.

Az alakuló közgyűlésen dr. Gyárfás Elemér szenátor elnökölt; az alapító három évre megválasztották az igazgatóságot, mely a következőképpen alakult meg: ügyvezető alelnökké megválasztott dr. Gyárfás Elemér; igazgatósági tagok lettek: dr. Abrudbányai Ede, gróf Bethlen Báliut, dr. Betegh Miklós, Bürger Albert, Borbély Kálmán, dr. Gaal Alajos, dr. Gyárfás Elemér, dr. György József, br. Jósika János, gr. Tisza Kálmán, dr. Sándor Béla, gr. Bánffy Miklós, Szász István, dr. Kőlcsey Ferenc, dr. Szentiványi József, br. Solymossy Tibor.

Egyébiránt, bíró uram, vigye fel a végzést a nemzetes urhoz és ő majd megadja a felvilágosítást, hogy valóban mint felperes szerepel-e huszonöt év után?

Nemzetes Dónáth Tamás uram: Járásbíró ur! A napokban a községi másodbíró ur, mint kézbesítő, hozzám hozott egy végzést, melyben mint felperes vagyok megidézve. A végzést nem fogadtam el, mert én, Dónáth Tamás, már huszonöt éve, hogy alperesi minőségben szerepelek. Elvem, hogy nem perelek, mert elegendő vannak, akik haszontalanságért engem perelnek és a perköltésük többbe kerül, mint amennyit a perben nyernek.

Én született alperes vagyok és azt a fényűzést meg nem engedhetem magamnak, hogy mint felperes szerepeljek, mert ilyen minőségben meg nem ismernek az emberek.

Az ügynek mibenléte pedig abban rejlett, hogy a bírósághoz egy új irnok lett kinevezve, aki Dónáth uram huszonöt éves multját nem ismerte.

Az ügydarab a végzés kiadása végett hozzá lett beosztva és elképzelhetetlen volt előtte, hogy egy olyan tekintélyes ember, mint nemzetes Dónáth Tamás uram, miként szerepelhet alperesi minőségben?

A végzésnek használt nyomtatványt ő töltötte ki és azon nemzetes Dónáth Tamás uramat felperesnek ő tette. A fegyelmi vizsgálatól nevezett Donáth Tamás uram közbenjárása mentette meg.

Ferenczy Dénes.

Felügyelőbizottságba beválasztottak: Ur-mánczy Jeromos, Szentiványi Gábor, Török Bálint, dr. Alföldy Pál, Pekri Géza és dr. Szoboszlai László.

Alelnök lett: dr. Jósika János.

Az igazgatóság legsürgősebb teendőjéül egy nagyobb külföldi kölcsön megszerzését tűzte ki.

— **A csiki Magánjavak ügye** köztudomásúan a Népszövetség tanácsa előtt fekszik. A csiki székelységnek ez az örök panasza és sérelme a nemzetközi forum elé került, miután itthon 10 esztendő minden próbálkozása dacára sem sikerült az igazságtalan elkobzással szemben orvosságot találni. A csiki székelységnek óriási vagyona a Magánjavak, amely magántulajdont képez, az agrártörvény útján kisajátított és ugyanakkor a naszói román határőrezred teljesen hasonló eredetű köztulajdonát mentesített minden kisajátítás alól. A Népszövetség közelebbről tárgyalni fogja a Magánjavak ügyét s annak már a svájci sajtóban is erős visszhangja van. A svájci újságok egyértelműen igazságtalannak tartják a román kormányok eljárását. Mi bizakodva tekintünk a Népszövetség döntése elé s hisszük, hogy a csiki székelység végre visszakapja igazságtalannul elkobzott vagyonát.

— **Romániai kereskedők látogatása a budapesti Nemzetközi Vásáron.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara meghívására a romániai kereskedelmi és iparkamarák szövetsége a kereskedelmi kapcsolatok kimélyítése céljából nagyszabású látogatást szervezett a budapesti Nemzetközi Vásárra. A küldöttséget — mely majdnem 80 delegátusból áll — Manolescu Mihail, a román kereskedelmi kamarák szövetségének elnöke, volt helyettes pénzügyminiszter vezeti.

— **Magyar Ujság Bukarestben.** A múlt héten megindult Bukarestben a „Magyar Ujság”, mely a romániai magyarság központi politikai és gazdasági lapja. Főszerkesztője Volnay Jenő. A „Magyar Ujság” szerkesztősége Bukarest, Strada Raureanu 2.

— **Végre megbukott Dobrescu erdélyi tartományi igazgató.** Az az annyszor beharangozott hír, hogy Dobrescu tartományi igazgató megbukott, végre beteljesedett.

Hiába volt párthivei részéről minden mentési kísérlet, Maniu miniszterelnök végre elejtette egyik legmeghibtebb emberét.

Az az erkölcsi felzudulás, mely bukását követelte Dobrescunak, mégis erősebbnek bizonyult minden mentési kísérletnél. Hiába, az erkölcs mindig erősebb marad minden politikai érdemnél.

Dobrescu így most annál szabadabban védekezhetik minden panamaváddal szemben.

— **Amerikaiak építik át a romániai országos telefon hálózatokat.** A romániai telefon hálózatok építését Amerika egyik leghiresebb távbeszélő építő és szerelő trösztje eszközli, az I. T. T. C., amelynek vezetésében rendkívül sok a magyar szakember. A bukaresti „Magyar Ujság” felhívta a tröszt itteni vezetőjét, Bauer Ronald magyar mérnököt, hogy az átszervezési munkálatoknál gondoljon a magyar szakmunkásokra, akiknek nagyrésze munka nélkül tengődik az országban.

— **Új rendelet az idegenellenőrzésről.** Az idegenek ellenőrzéséről szóló törvény új végrehajtási utasítása szerint három csoportban bírálják el az idegeneket. Azokat, akik 1914 óta tartózkodnak Románia területén, felmentik a jelentkezési kötelezettség alól. Azok, akik 1920. január 1. óta és román állampolgárságu nővel kötött házasságukból gyermekeik született, állandó tartózkodási engedélyt kapnak. Azok, akik 1920. január 1. után jöttek az országba és házasságkötésük esetén törvényes gyermekük nem született, három hónapon belül a munkügyi felügyelőségénél kell kérni tartózkodási engedélyük meghosszabbítását. A rendelet iparosokra, önálló kereskedőkre és kereskedelmi alkalmazottakra egyaránt vonatkozik.

* **Magános uriemberhez** összes teendőikben jártas házvezetőnő ajánlkozik. Cim a kiadóban.

— **Torockói menyasszonyláda a Mussolini leányának esküvőjén.** A Budapesten levő „Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége” páratlan szépségű menyasszonyi fátyolt ajándékozott Mussolini leányának esküvője alkalmából. Tulipánok, rózsák, liliomok díszítik a fátyolt, melyet Ambrózy Lajosné grófné, mint ünnepi követ, eredeti torockói menyasszonyládában vitt Rómába.

— **Cseléd tartó gazdák figyelmébe.** A rendőrség felhívja a cseléd tartó gazdákat, hogy ama cselédeknek, kiknek még nincsen cselédkönyvük, váltsák meg azt mielőbb. Május 20-tól kezdve a rendőrség házról-házra járva fogja a cselédkönyveket ellenőrizni és mindazon gazdákat, kiknél cselédkönyv nélkül cselédek tartóznak, meg fogja büntetni.

— **Kikutatják a köztisztviselők vagyonának eredetét?** A nemzeti parasztpárt kolozsvári hivatalos lapja erélyes akcióba kezdett és azt kívánja, hogy minden megvagyonosodott köztisztviselő vagyonának eredetét kutassák ki. Az a véleménye a lapnak, hogy ha ezt az akciót rendszeresen végzik el, olyan többszáz millió összegeket keresnek, amelyből a nyugdíjasok jogos követeléseit kielégíthetik. A lap eikke, amelyet főhelyen közöl, óriási feltűnést keltett.

— **Nem minősíthető kereskedésnek a cipész-üzlet,** amely kirakatában cipőket helyez el. A bukaresti lábbeliiparosok szövetsége interveniált a pénzügyminiszternél, hogy azok a cipészek, akik üzletük kirakatában árukat helyeznek el, adóztatás szempontjából ne minősíthessenek kereskedőknek. Az intervenció sikerrel járt és a pénzügyminiszterium az összes pénzügyigazgatóságokhoz az alábbi körrendeletet adta ki: Mindazok a kisiparosok, még ha üzlettel is bírnak, akik szakmájukat saját maguk gyakorolják, csak 12 százalékos adózás alá esnek, azok pedig, akik gépberendezéssel bírnak, 14 százalékos adókules alá esnek és csak azokat lehet 16 százalékos adókules alá vonni, akik a saját készítményeiken kívül még nyersanyagokat, mint bőr, cipészkellékeket, vagy gyári készítményeket is árusítanak.

— **Hajduszoboszlón földgázt találtak.** A gyógyforrás furása alkalmával Hajduszoboszlón, mintegy 1916 méter mélységben földgázt és gőzöket találtak. A város egymillió 300.000 pengős kölcsönt fog felvenni és ezzel az összeggel hasznosítja a leletet.

— **Székely küldöttség a liberális kongresszuson.** A napilapokban olvashattuk, hogy a liberális párt legutóbbi bukaresti nagy kongresszusán székelyek is vettek részt.

Hogy Gyergyó községeiből honnan és kik vettek részt ezen a kongresszuson, nem tudjuk, azonban, amint Ditróból jelentik innen mintegy tizenheten vettek részt Bănuț volt községi jegyző vezetése mellett.

— **Tűz Szárhegyen.** Nagy riadalmat okozott a lakosság körében a folyó hó 8-án reggel fél 9 órakor ifj. Oláh Albert kigyuladt csűr-istállója. Jóllehet a mezeti munkának nagyobb részét elvégezte a lakosság, de még hátra van az árpa vetése, és az ezt megelőző trágyázás, ami a gazdálkodókat e rémhír hallatára — amelyet a gyár dudájának hangja a távolabbi szántóföldekre is elvitt — a mezőn találta.

Lélekemelő és szivreható az az összetartás, amely különösen ilyen alkalmakkor a szárhegyi népben rejlik. Egy lélek egy test ilyenkor a község, amelynek lakói kivétel nélkül, ott vannak a veszély helyén, hogy embertársának — ha még ellensége is — segíthessen. A tűz keletkezésének okát nem lehetett még megállapítani. A meggyulástól számított 10 percn belül az összes vízipuskák a helyszínen voltak, ahol oly erővel fogott hozzá a lakosság az oltáshoz, hogy az alapépület még használható állapotban maradt s a sarvazat is áll megszenesedve.

Gyergyói községek — ahol még nincs — alakítsátok meg az önkéntes tűzoltóságot.

— **Öngyilkosság.** Gyergyóalfaluban a múlt héten Kovács András leánya, Erzsébet marólu-got ivott. Végzetes tette után elbujt a szénapadlason, ahol csak később találták meg az életunt leányt. Azonnal kórházba szállították. Életbenmaradáshoz nem sok remény van.

Az Urania mozgó hirei.

14—15-én, szerdán és csütörtökön

A pogány.

Ramon Novarro, a feledhetetlen Ben-Hur egy hatalmas drámában mutatkozik be a közönségnek. A Metro filmgyár híres sztárjának megfelelő milióban, gyönyörű staffázs keretében, egy lüktető cselekményű látványos színterezésben ad alkalmat briliáns tehetségének csillogtatására. A Ramon Novarro rajongói mindenképpen teljes élvezetet nyernek e film megtekintése által.

17—18-án, szombaton és vasárnap

Sába királynője.

Monumentális ókori történet Salamon király idejéből. Trója szépséges királynőjének szerelme a költők mindenkor témája volt, melyet a film modern művészete nagy sikerrel vett át. Cirkuszi játékok, kocsiversenyek, akkori harci mutatványok, a százezres tömegek mozgása, minden hasontárgyu film fölé emelte.

Betty Blyte, a tüneményes szépségű amazon, e film lejátsszása után egy csapásra meghódította az elkényeztetett amerikai közönség egyét.

Jön:

A titokzatos futár.

Joan Mosjukinnal.

— **A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara közleménye.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a Banca Naționala 2988. számú közleménye alapján felhívja a közönséget arra, hogy miután az 5 és 20 lejes bankjegyek fokozatosan teljesen kivonattak a forgalomból és érepenzre cseréltetnek be, fizetéseket ezen bankjegyekkel lehetőleg ne eszközöljenek, hanem azok a számozott oldal szerint rendezve és az elszakadtak megragasztva beadaddók a Banca Naționala-hoz, ahol azok érepenzre beváltatnak.

— **Akar 400 oldal ingyen olvasnivalót?** Aki 400 oldal nivós, változatos és érdekes olvasnivalót akar, az írjon a Kolozsváron megjelenő legnagyobb és legelterjedtebb hetilap címére, az „Ellenőr” kiadóhivatalának (Cluj—Kolozsvár, Str. Gh. Baritiu 7.) Az „Ellenőr” kiadóhivatala ugyanis, amíg készlete tart, azt a kedvezményt nyújtja újonnan belépő éves előfizetőinek, hogy az ez évben megjelent számait díjtalanul elküldi. Ez a kedvezmény pedig nem jelent egyebet, mint 400 oldal olvasnivalót, politikai, társadalmi, közgazdasági, színházi cikkeket, eleven tollal megírt tudósításokat. Az „Ellenőr” cikkeit köztudomásúlag a legjobb nevű magyar publicisták írják, állandó vezércikkiről pedig a Magyar Párt vezetőinek sorából kerülnek ki. Emellett magánosok és nem intézmények és vállalatok számára példátlanul olcsó a Tóth Sándor szerkesztésében megjelenő „Ellenőr”, előfizetési ára: egy egész évre 500 lej. Tehát évi 500 lej előfizetéssel egy éven keresztül nemcsak egy ki-tűnően szerkesztett, magyar szellemű laphoz jut hozzá, hanem minden költség és ráfizetés nélkül 400 oldal olvasnivalóhoz. Miután a kiadóhivatalnak korlátolt példányszám áll a rendelkezésére, ajánlatos, hogy postafordultával küldje be a fenti címre az előfizetési díjat, hogy az ez évben megjelent összes számokat a kiadóhivatal leszállíthassa. Itt említjük meg, hogy az „Ellenőr” minden közérdekű és egy ország nyilvánosságára elé tartozó panaszoknak készséggel helyet ad és szívesen vesz erre vonatkozó közléseket.

* **Mechanikus és soffőr állást keres.** Megkeresések a kiadóhivatal útján. 3-1

* **A gyergyóújfalvi egyházközség keres** megvételre jó állapotban levő, tűzálló Wertheim-szekrényt. 3-2

Pályázati hirdetés.

A Gyergyóújfalvi Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet

boltkezelői állásra

azonnali belépés mellett pályázatot hirdet. Javadalmazása 4% forgalmi jutalék vegyes áru után, 1% monopol cikkek után. Havi fix 500 Lej. Lakás 1 szoba és konyha. Évi 120 liter kőolaj világításra, 4 öl tüzfűtésre. Óvadékul 50.000 Lei készpénz vagy ennek megfelelő biztosíték kívántatik meg.

Pályázatok közvetlen a szövetkezet igazgatóságához nyújtandók be.

Olcsón kapható!Magastörzsű és törpe
rózsáka
legszebb fajokban.Valamint az összes virág és konyha-
kerti palánták olcsó árban kaphatók**Patka József kertészetében**
(Járványkórház szomszédságában.)**Hirdessen a**
„Gyergyói Ujság“-ban.**Üzleti könyvet**jó papíron, tartós
vászon kötésben
csak a
Sándory
könyvkereskedésben kaphat**Órát és ékszer**
javít

szakszerűen és jutányos árban

STEIN2
órás és ékszerész Városház-utca 1.A legmakacsabb **köhögést,**
a kínzó **fulladást** és
rekedtséget bámulatos
rövid idő alatt megszünteti. A szájrü-
get desinficiálja s így a ragályos be-
betegségektől megóvja**Tüdőfű cukorka.**

Kapható az összes gyógyszertárakban.

Ára 20 Lei. 52-46

Egyedüli készítő:

OSVÁTH

gyógyszertár Targu-Mureş.

Vigyázat! Csak bádogdobozban,
tüdővédjeggyel valódi.**Gazdálkodók, munkások**is elismerik már, hogy viz-
mentes, tartós és olcsó**bakancsokat**
BODÓ ISTVÁNNÁL Gyergyószentmiklóson
(Vörösmarthy-utca 59. sz.)**szerezhetnek be.****Lábatkós bakancsok,**
Vadászbakancsok és
20-20 **Turista cipők** raktáron.Mérték utáni rendelések gyorsan
és szakszerűen készülnek.**Tegyen próbarendelést.****A marosvásárhelyi**
70 ágyas modern szanatóriumműtő és szülőszobákkal, Röntgen-, hydro- és elektro-
terapiával, quarz és diathermiával, bacteriologiai és
chemiai laboratóriumokkal stb. berendezve, továbbá
hideg-, melegvízzel, központi fűtéssel, lifttel, rádióval
felszerelve**december hó 16-án nyílt meg.**Felvesz: Sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, bel-,
ideg-, bőr-, urológiai-, fül-, orr-, gége-, szemészeti és
gyermekgyógyászati betegeket.**Festett koporsók**
már 350 lejtől.**FILO KÁROLY**Gyergyó és vidéke legolesőbb, jól be-
vezetett és dusan felszerelt**Művészies sirko-
szoruk 250 lejtől.****„Kegyelet“ disztemetkezési vállalata**

Gyergyószentmiklóson, Fogarassy-utca 8. szám alatt. (Róm. kath. plebánia mellett.)

Temetéseket úgy helyben, mint vidé-
ken, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
kivitelig, **személyesen végez.**Raktáron tartja az összes temetke-
zési cikkeket a legizlésesebb kivi-
telben.**Vasárnap és ünnepnapokon egész nap nyitva!**

10-9

Ha jó és izléses nyomdai és könyvkötészeti munkákat olcsón akar beszerezni, úgy a

Sándory könyvnyomdában

Gyergyószentmiklóson (Gheorgheni, judeţul Ciuc) kell, hogy leadja rendeléseit.

Figyelem! Izléses levélpapírok, boríté-
kok, memorandumok, ügy-
védi nyomtatványok, bál meghívók, árjegyzékek,
étlapok, valamint mindenféle könyvkötészeti
munkák legolcsóbb beszerzési forrása.**Szigoruan**
szolid
árak!**Figyelem!** Dusan felszerelt könyv- és
papirkereskedésben nagy
választék dobozos és mappás levélpapírokból,
modern levelezőlapokból, patent ceruzákból,
emlékkönyvekből, mindenféle irodai és iskolai
felszerelésekből és üzleti könyvekből.

Ha biztos eredménnyel, olcsó ár mellett akar hirdetni, úgy csak a

„Gyergyói Ujság“

cimű hetilapban helyezze el hirdetését.